

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 22/2008 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä varten

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 16 päivänä heinäkuuta 2008 lähettänyt jatkokirjelmän 1. SM 09.07.2008 asiassa U 45/2007 vp hallintovaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- ylitarkastaja Tuuli Tuunanen, sisäasiainministeriö.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnon HaVL 3/2008 vp.

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

Ehdotus

Ehdotetussa direktiivissä säänneltäisiin menettelyistä, jotka koskevat kolmansista maista tulevien erityisosaajien ja heidän perheenjäsentensä maahantuloa, maassa oleskelua ja oikeutta työskennellä yhdessä tai useammassa jäsenmaassa. Direktiivissä tarkoitettuja erityisosaajia olisivat kolmansien maiden kansalaiset, jotka pyrkivät vähintään vuoden kestäväan työhön, jossa edellytetään erityisosaamista, ja joilla on vähintään kolmivuotinen korkeakoulutus tai vähintään viisivuotinen ammattikokemus.

Ehdotus liittyy komission vuonna 2005 antamaan tiedonantoon laillista maahanmuuttoa koskevasta toimintasuunnitelmasta (KOM (2005) 669). Toimintasuunnitelman ytimen muodostavat viisi direktiiviä, joista yksi on ulkomaalais-

ten työntekijöiden oikeuksia koskeva puitedirektiivi (KOM (2007) 638) ja muut neljä eri alojen sektoridirektiivejä. Nyt käsiteltävänä oleva erityisosaajia koskeva direktiivi on niistä yksi. Muut sektoridirektiivit koskevat yritysten sisällä siirtyviä työntekijöitä, kausityöntekijöitä ja työharjoittelijoita.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu edelleen eräin varauksin, mutta lähtökohtaisesti myönteisesti komission ehdottamaan direktiiviin. Direktiivi sisältää edelleen tiettyjä Suomen kannalta avoimia kysymyksiä, jotka on pyrittävä ratkaisemaan ennen direktiivin hyväksymistä. Nämä liittyvät mm. direktiivin soveltamisalaan, määritelmiin ja kansallisten järjestelmien rinnakkaiseloon. Di-

rektiiviehdotuksen käsittelyn kuluessa tehtyjen ehdotusten ja kompromissiesitykseen sisällytettyjen muutosten johdosta direktiiviehdotus kui-

tenkin vastaa Suomen näkemyksiä alkuperäistä ehdotusta paremmin.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta toteaa, että Suomessa korkeaa pätevyyttä edellyttävän työn määritelmä (2 artikla) merkitsee käytännössä maahanmuuttoviranomaisille uutta tehtävää arvioida työssä vaadittavaa erityisosaamista sekä ulkomaalaisen työntekijän koulutusta ja ammattipätevyyttä. Viranomaisharkinnan pohjaksi tuleekin luoda ajan tasalla pidettävä periaatelinjaus kussakin työssä edellytettävästä pätevyydestä ja kokemuksesta, koska määritelmä on etenkin ammattikokemuksen osalta epämääräinen.

Soveltamisalaa koskeva komission omaksuma sektorikohtainen lähestymistapa (3 artikla) ei heijasta kovinkaan hyvin työmarkkinoiden tilannetta. Mitä vähemmän poikkeuksia direktiivin soveltamisalaan tehdään, sen selkeämmäksi järjestelmä kuitenkin muodostuu. Valiokunta katsoo, että Suomen intressissä on säilyttää jo olemassa olevat toimivat työntekoon liittyvät maahantulojärjestelmänsä. Erityisosaajien kohdalla kansallisen oleskeluluvan etuna on kuitenkin mm. yksinkertaisempi lupaprosessi, kun maahanpääsyn perusteet ovat yksinkertaisemmat.

Palkkaraja-arvon uusi muotoilu (5 artikla), jossa kriteerinä on kansallinen kuukausittainen

bruttokeskipalkka kerrottuna 1,5:llä, on parempi kuin aiemmassa luonnoksessa, jossa palkkaraja-arvoksi oli asetettu minimipalkka. Myös se, että palkkapoikkeuksen kytkeminen 30 vuoden ikään on nyt poistettu, vastaa valiokunnan aikaisemmin antamassaan lausunnossa esittämää käsitystä yhdenvertaisuuden huomioon ottamisen tarpeesta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että myös perheenjäsenten hakemusten käsittelyajat (16 artikla) pyritään saattamaan vastaamaan päähakijan hakemuksen käsittelyaikaa.

Kun valiokunnan aikaisemmassa lausunnossa (HaVL 3/2008 vp) esitetyt näkökohdat on muutoinkin otettu jatkovalmistelussa huomioon, direktiivi on valiokunnan näkökulmasta hyväksyttävissä. Yleinen tarkasteluvaraus direktiiviin on kuitenkin syytä säilyttää.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan edellä esitetyin huomioin.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Tapani Mäkinen /kok	Outi Mäkelä /kok
jäs.	Thomas Blomqvist /r	Petri Pihlajaniemi /kok
	Juha Hakola /kok	Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
	Heli Järvinen /vihr	Lenita Toivakka /kok
	Oiva Kaltiokumpu /kesk	Unto Valpas /vas
	Elsi Katainen /kesk	Tuula Väättäinen /sd
	Timo Korhonen /kesk	vjäs. Veijo Puhjo /vas.
	Valto Koski /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Sivonen.